

Wat LTO wil betekenen voor groen onderwijs **‘Ondernemers meer betrekken bij vraagsturing’**

LTO wil meedenken in het groene onderwijs. Niet dat dit niet al volop gebeurt, maar de organisatie wil dit meer in samenhang doen en daarmee meer betekenen als vertegenwoordiger van de agrarische ondernemers en werkgevers.

Wijnie van Eck, manager kennis en innovatie van LTO Nederland

LTO hoopt, als representant van de bedrijven in de land- en tuinbouw, veel meer één lijn te trekken en mee te denken en betekenis te hebben voor het groene onderwijs. Vergelijkbaar met bij-

voorbeeld een groot bedrijf dat zelf zaken op gebied van opleiding en scholing regelt. Dat zegt Wijnie van Eck, manager kennis en innovatie van LTO Nederland. Makkelijk is dat niet, blijkt uit

haar woorden, want 60.000 leden betekent heel veel verschillende geluiden en belangen. De organisatie van ondernemers en werkgevers heeft drie afdelingen: LTO Noord, ZLTO (zuid en een deel

van midden-Nederland) en LLTB (Limburg), met uiteenlopende sectoren in de land- en tuinbouw. Dan heeft niet elk lid, elk bedrijf, elke sector dezelfde interesse in onderwijs.

Eerst de vraag

Interesse in onderwijs en opleiding begint vaak met een vraag. En dat is de vraag naar personeel. “Feit is dat het bedrijfsleven het onderwijs vaak pas opzoekt, als er een tekort op de arbeidsmarkt ontstaat.” Dit zegt Hans Ligtenberg, docent op de Agrarische Hogeschool Inholland en gedetacheerd bij LTO Noord Glaskracht. Hij is verantwoordelijk voor de portefeuille onderwijs die tot doel heeft de relatie agrarisch bedrijfsleven en onderwijs opnieuw leven in te blazen. Ligtenberg is nauw betrokken bij de Greenport Business school.* Momenteel worden op alle tuinbouwopleidingen op mbo- en hoo-niveau opleidingvarianten ontwikkeld die aansluiten bij de kennisintensieve tuinbouw van de greenports. “We zijn nu begonnen met de discussie met werkgevers over de invulling van het onderwijs.” Hij vertelt dat LTO Noord Glaskracht daarnaast onder andere helpt bij het aanbod van goed cursorisch onderwijs, waarbij de scholen op één lijn zitten en één portfolio hanteren. Een tweede belangrijk instrument om werknemers het bedrijf te binden noemt hij de evc-trajecten en duaal onderwijs. “Juist omdat schaalvergroting in de glastuinbouw op den duur een doodlopende weg is - Nederland is nu eenmaal klein -, moeten bedrijfsleven en onderwijs elkaar vinden in innovatie en kennis.”

Manieren en behoeften

De glastuinbouw is een voorbeeld van een moderne, ‘rijke’ sector waar men volop meedenkt in wat bij het onderwijs nodig is voor het bedrijfsleven, en andersom. LTO-mensen uit deze en andere sectoren doen al veel en zijn in het hele land betrokken bij ontwikkelingen in het groene onderwijs. Wijnie van Eck: “Om hierin meer samenhang te brengen is een gecoördineerde en structurele aanpak nodig, een aanpak vanuit het op te lossen pro-

bleem, de vragen uit de praktijk. Een van de manieren om dat te doen is aansluiten bij zaken die goed lopen en waar energie op zit, zoals greenport.”

Een andere manier is om vanuit LTO netwerken van ondernemers en ketenpartijen te organiseren. “Vanuit de vragen en ervaringen in deze netwerken kun je acties inzetten die echt een bijdrage opleveren aan de oplossing van hun problemen en die van hun collega’s. Directe betrokkenheid van onderwijs en onderzoek bij deze netwerken moet leiden tot meer vraaggerichtheid en tot nieuwe oplossingen.”

Een voorbeeld. In de tuinbouwsector, die steeds meer hi tech is, is behoefte aan eigen technisch personeel. Maar er zijn veel aanbieders van technische opleidingen en de kwaliteit is onduidelijk. Doordat de vraag diffuus is en het aanbod versnipperd gaan cursussen vaak niet door, vanwege te weinig deelnemers. “Wat meer regie op het cursorisch onderwijs in een regio zou waarschijnlijk al veel helpen.”

Een ander voorbeeld is de akkerbouw. Van Eck: “In deze sector lijkt het alsof onderwijs en scholing niet meteen een item is. De bedrijven worden steeds groter en er hoeven maar weinig ondernemers te worden opgeleid. Echter de sector is afhankelijk van ketenpartijen en adviseurs. En bij die partijen is heel duidelijk merkbaar dat de uitstroom van Wageningse plantentelers al jaren zeer laag is. Voor de akkerbouw zijn dus acties nodig samen met ketenpartijen en dienstverleners. Bij deze partijen liggen de vragen die uiteindelijk ook voor de akkerbouwers van betekenis worden.”

Varkens en greenports

Het is inderdaad een worsteling hoe je samenwerking organisatorisch en financieel gaat neerzetten, zegt Jos Peerlings, die als vakgroepmedewerker varkenshouderij van VLTO betrokken is bij het project Tune, dat nu voor het tweede jaar, en goed, draait. Hierin is voor groepjes leerlingen veehouderij mbo en hao in het zuiden van Nederland vier maanden lang wekelijks een dag gereserveerd voor het samen uitvoeren van een praktijkopdracht. Zij hebben nauw contact met de veehouder die de op-

dracht verstrekt maar ook met praktijkonderzoek in Wageningen, waar ze kennis halen. Peerlings, enthousiast: “Opleidingen, praktijk en onderzoek komen samen en dat leidt tot een meerwaarde voor iedereen.” Hij noemt de positieve energie die dat geeft. De goede ervaringen van de leerlingen stralen uit op de school en andere potentiële leerlingen. Boeren zien dat varkenshouderijonderwijs wat biedt en krijgen naast een antwoord op hun vraag uit de praktijk zicht op het aanbod van leerlingen.

Een project waarin vraagsturing uit de dagelijkse praktijk de basis is voor praktijkgericht veehouderijonderwijs. Een geheel ander project waarbij LTO betrokken is dan de genoemde greenports. In een heel andere sector met een ongetwijfeld andere uitwerking van de samenwerking. Zo is Peerlings zelf betrokken bij de praktische uitvoering van Tune, net als diverse collega LTO-ers, vertelt hij, op praktisch dan wel bestuurlijk terrein. Tune heeft zijn oorsprong in het RIGO-project *Southern milk, meat & meadows*, een samenwerkingsproject uit 2006 van veehouderijbedrijf, onderwijs – aoc’s in het zuiden en HAS Den Bosch – en onderzoek. Als je iets wilt betekenen, moet je meer doen dan in stuurgroepen meepraten, vindt Wijnie van Eck. “De ondernemers, de LTO-leden moeten bij de vraagsturing betrokken zijn, niet alleen mensen op hoge posities in het groene bedrijfsleven.” Aan de andere kant wil LTO ook ondersteuning bieden aan leden en bestuurders die al op allerlei manieren betrokken zijn bij het onderwijs. “Door meer een gezamenlijke lijn te volgen kunnen we effectiever zijn”.

We blijven de relatie van LTO met het groene onderwijs volgen, ook na de (besloten) conferentie op 10 juni van LNV, LTO en onderwijsinstellingen, waar voorzitters van de diverse LTO-sectoren en regio’s hun opwachting zullen maken. □

*Uitgebreide informatie over greenports en onderwijs in Actueel+ van nummer 8.